

Relevos de dimorfismo sexual

relevo cromosomático

hasta 6ª semana vida fetal

relevo gonadal y hormonal

♂ 7ª-16ª semana
♀ 9ª-21ª semana

relevo ambiental

a partir del nacimiento

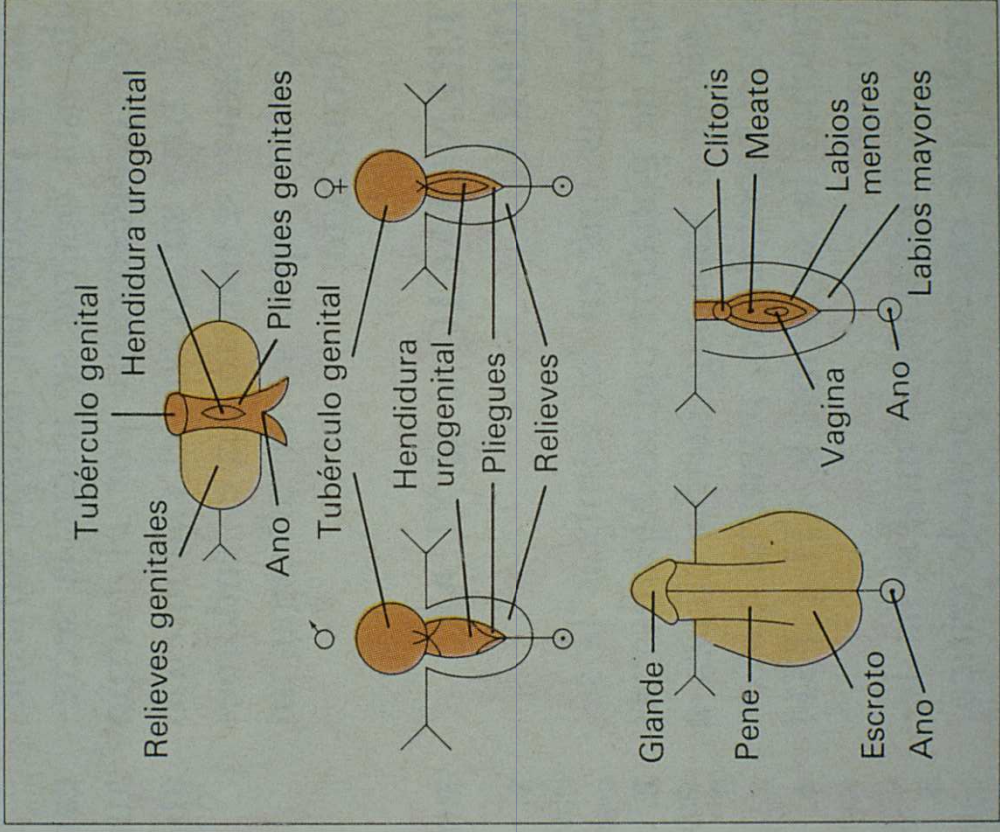
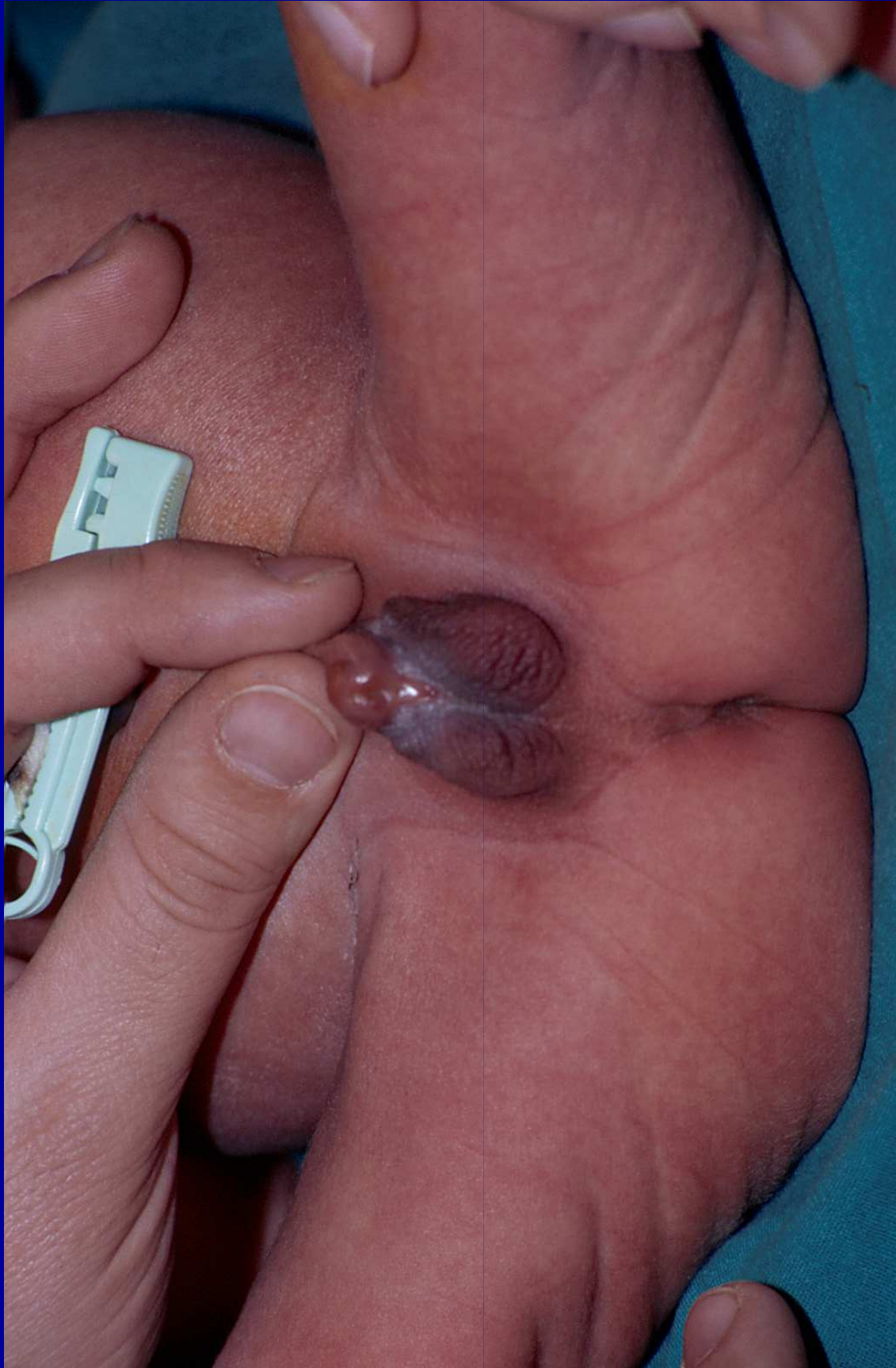

Figura 6.

2. La administración de andrógenos a mujeres restantes puede dar lugar a

SEXO GENÉTICO

SEXO GONÁDICO

SEXO CORPORAL

Organos
internos

Organos
genitales
externos

Caracteres
sexuales
corporales
secundarios

SEXO DEL
REGISTRO CIVIL

Fig. 1.— Cadena de acontecimientos sucesivos que, en el curso del desarrollo, conducen a la diferenciación de los sexos.

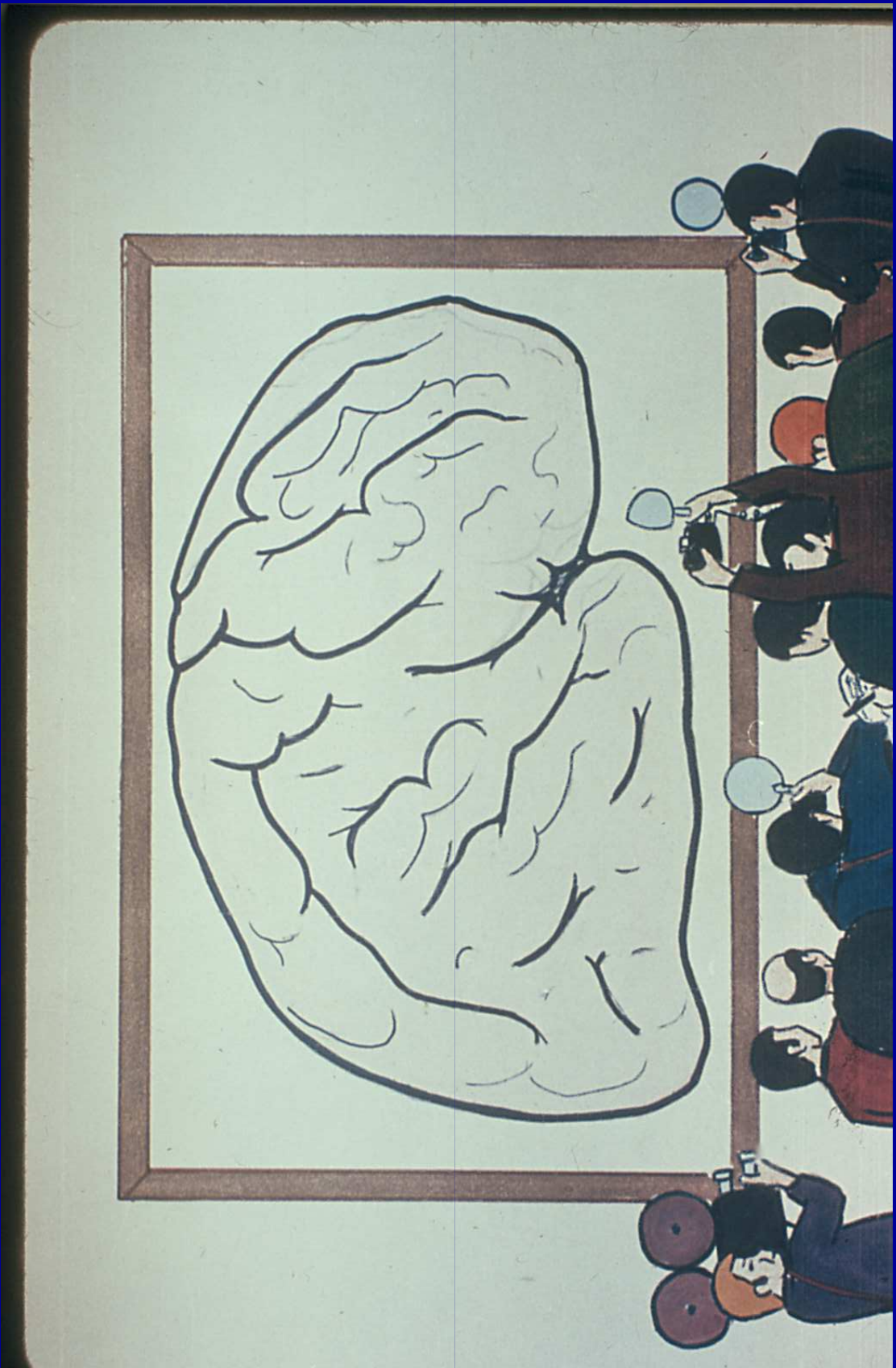

TABLA 7-1

Equivalencia de los órganos sexuales

<i>Hombre</i>	<i>Mujer</i>
Testículos	Ovarios
Glande del pene	Glande del clitoris
Cuerpo del pene	Cuerpo del clitoris
Prepucio	Capuchón del clitoris
Escroto	Labios mayores
Parte inferior del cuerpo del pene	Labios menores
Glándulas de Cowper	Glándulas de Bartolino

Nota: Se entiende por órganos homólogos o equiparables aquellos que se forman a partir del mismo tejido embrionario.

■ Corpus Callosum

Thought to be involved in problem solving and creativity, this **bundle of nerve fibers** connects the left and right hemispheres of the brain. During adolescence, the nerve fibers thicken and process information more and more efficiently.

■ Prefrontal Cortex

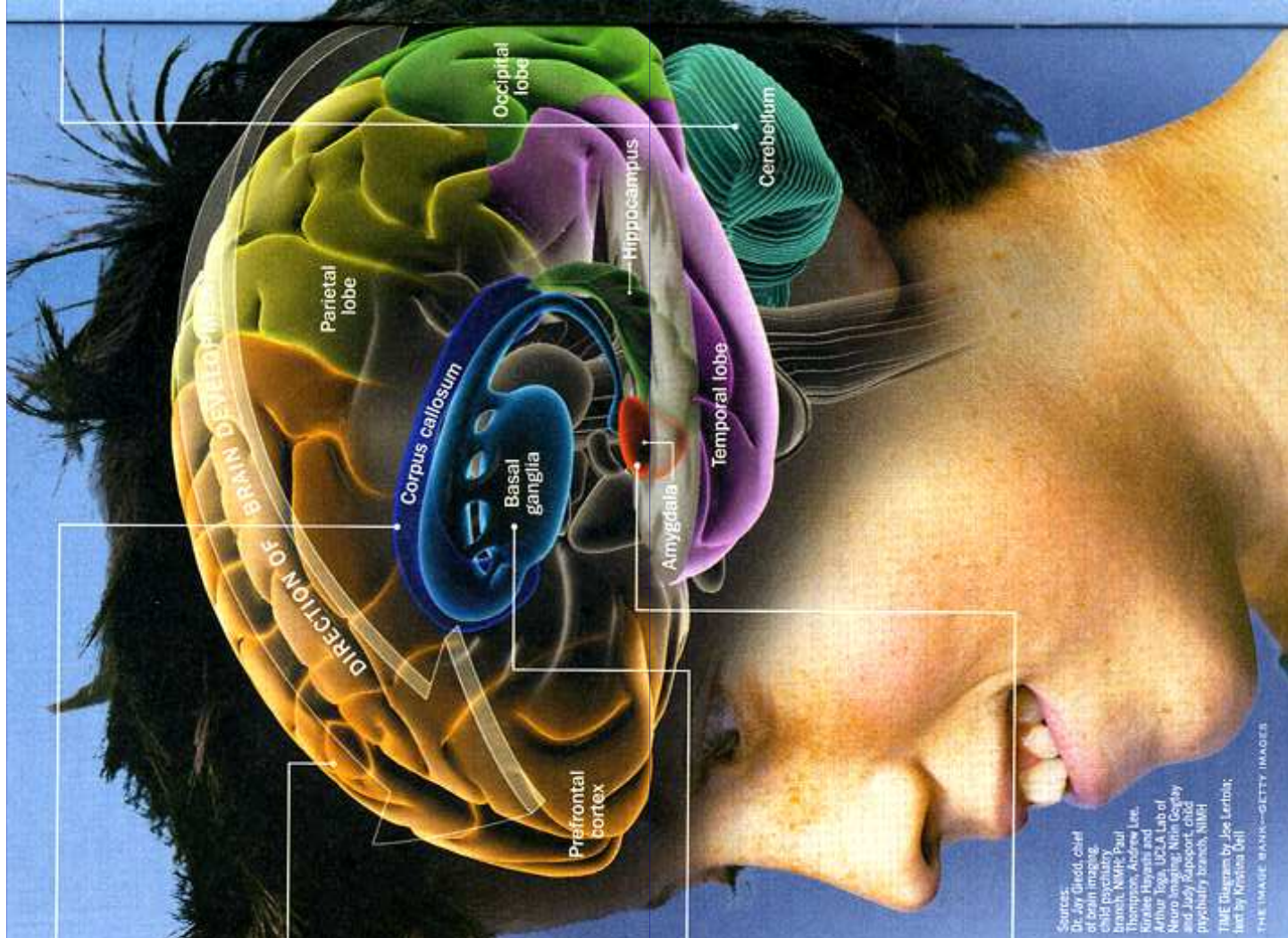
The CEO of the brain, also called the **area of sober second thought**, is the last part of the brain to mature—which may be why teens get into so much trouble. Located just behind the forehead, the prefrontal cortex grows during the preteen years and then shrinks as neural connections are pruned during adolescence.

■ Basal Ganglia

Larger in females than in males, this part of the brain acts like a **secretary to the prefrontal cortex** by helping it prioritize information. The basal ganglia and prefrontal cortex are tightly connected: at nearly the same time, they grow neuron connections and then prune them. This area of the brain is also active in **small and large motor movements**, so it may be important to expose preteens to music and sports while it is growing.

■ Amygdala

This is the emotional center of the brain, home to such **primal feelings as fear and rage**. In processing emotional information, teens tend to rely more heavily on the amygdala. Adults depend more on the rational prefrontal cortex, a part of the brain that is underdeveloped in teens. That may explain why adolescents often react more impulsively than adults.

Sources:
Dr. Jay Diedrich, chief
of brain imaging,
Child Psychiatry
Branch, Walter Reed
Hospital, Andrew Lee,
Autism Diagnostic and
Neuroimaging Unit, Lab of
Neuroimaging, University
and July, support child
psychiatry branch, NIH
TIME Diagram by Joe Lertbut;
text by Kristina Bell

THE IMAGE BANK—GETTY IMAGES

Resumen de las más importantes funciones sexuales del paleocircuito

Hipotálamo	Sistema límbico	Bulbo olfatorio
Inicia impulso o deseo sexual y, en su caso, las conductas copulatorias	Sensaciones de placer (porciones superiores) Selección de estímulos (porciones inferiores)	Recoge sensaciones procedentes de feromonas (relación con nivel hormonas hipotálamo)
Controla parte de la excitación sexual	«Autofrenadores»	
Controla la eyaculación	Modulación emocional y afectiva (junto con el hipotálamo)	
Modulación emocional y afectiva de la conducta sexual (junto con el sistema límbico)		

EVOLUCIÓ

Adolescència primerenca (10-13 anys)

Biologia

- > Maduració puberal
- > Desenvolupament de les característiques sexuals secundàries

Psicologia

- > Pensament abstracte cognitiu desenvolupat amb una limitada capacitat d'anàlisi
- > Omnipotència i invulnerabilitat
- > Perspectives de futur limitades

Àmbit social

- > Rebel·lió contra els pares per renys i discussions
- > Etapa per fantasiejar i somiar

Sexualitat

- > Interès i experimentació amb el cos propi

Adolescència mitjana (13-17 anys)

Biologia

- > Canvi continu cap a un cos d'adult
- > Canvis en la composició corporal i metabolisme

Psicologia

- > Pic màxim del desenvolupament de la identitat
- > Desig d'independència
- > Implicació romàntica

Àmbit social

- > La principal preocupació és l'acceptació dels companys
- > Fase d'exploració i joc de rols per encaixar
- > Cites i trobades sexuals

Sexualitat

- > Coqueteig i jocs sexuals

Adolescència tardana (17-23 anys)

Biologia

- > Imatge de cos d'adult
- > Composició corporal adulta

Psicologia

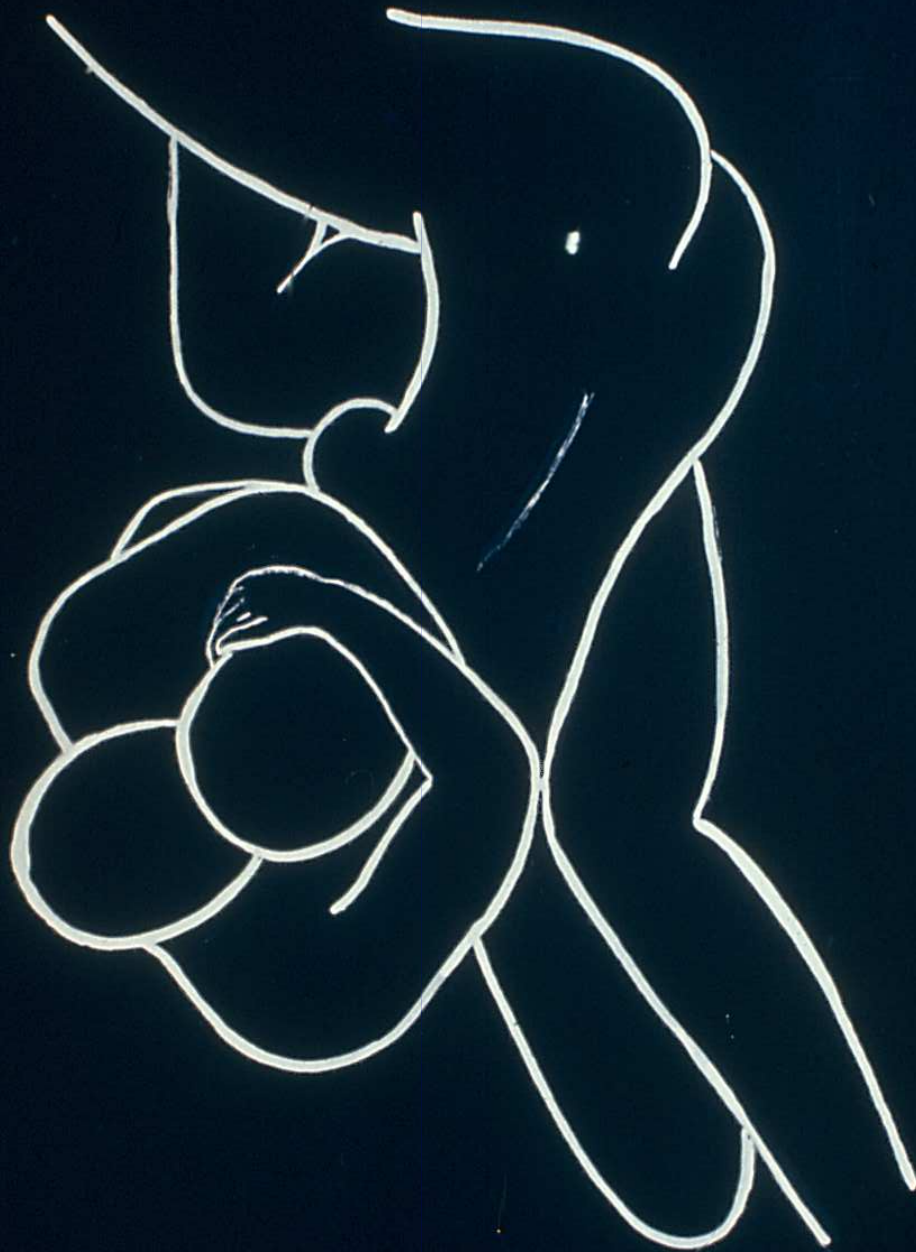
- > Desenvolupament cognitiu com els adults
- > El futur es converteix en real
- > La planificació a llarg termini és possible
- > Són autocrítics. Més apaivagats amb els pares

Àmbit social

- > Les relacions íntimes prenen importància
- > La planificació vocacional es torna realista
- > Preocupació pels resultats a llarg termini

Sexualitat

- > Desenvolupament de relacions amoroses estables

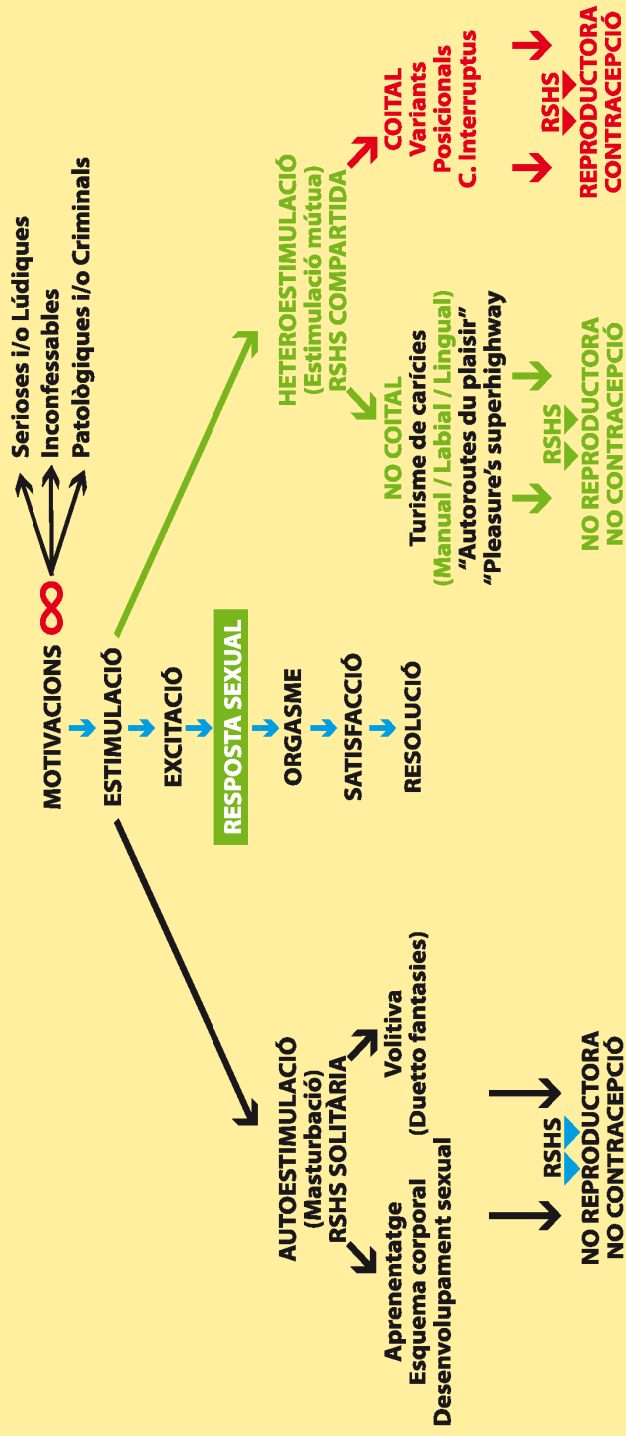
XXX Jornada de TERÀPIA DEL COMPORTAMENT I MEDICINA CONDUCTUAL EN LA PRÀCTICA CLÍNICA

Ponència marc: ADOLESCÈNCIA I SEXE

Dr. EUDALD MAIDEU, Doctor en Medicina, Especialista en Pediatria i Adolescència, Pediatre consultor emèrit del Hospital Comarcal Ripollès, Past-President de la Societat Catalana de Sexologia de l'Acadèmia Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

ALGORITME PEDAGÒGIC SEGURETAT SEXUAL

RESPOSTA SEXUAL HUMANA SATISFACTÒRIA (R.S.H.S.)

**AMOR I SEXE SÓN COMPANYS –NO ENEMICS–
D'UNA AVENTURA... CURA AMB ELS ACCIDENTS!**

**ESTIC SEGUR QUE ENCARA QUEDEN MOLTES, MOLTÍSSIMES QÜESTIONS PENDENTS,
I NO TOT ÉS UTOPIA**

TABLA 2

Porcentaje de chicos y chicas de dieciocho años en la muestra de Schofield, y de universitarios de la misma edad en la presente muestra, que practicaban cuatro tipos principales de actividad sexual

	Univer- sitarios	Muchachos	Univer- sitarias	Muchachas
	(en tantos por ciento)			
1. Besarse... ..	93	96	80	96
2. Manipulación de los pechos: Por encima de la ropa. Por debajo de la ropa.	80 70	96 91	69 57	80 62
3. Estimulación genital manual: Activa	56	72	30	30
Pasiva	44	64	39	45
4. Relaciones sexuales ...	35	55	19	18

TABLA 3

Relación entre los tipos de personalidad P, E y N y los factores de actitud sexual. Los signos + y - indican relaciones positivas o negativas, y 0 indica la ausencia de cualquier relación

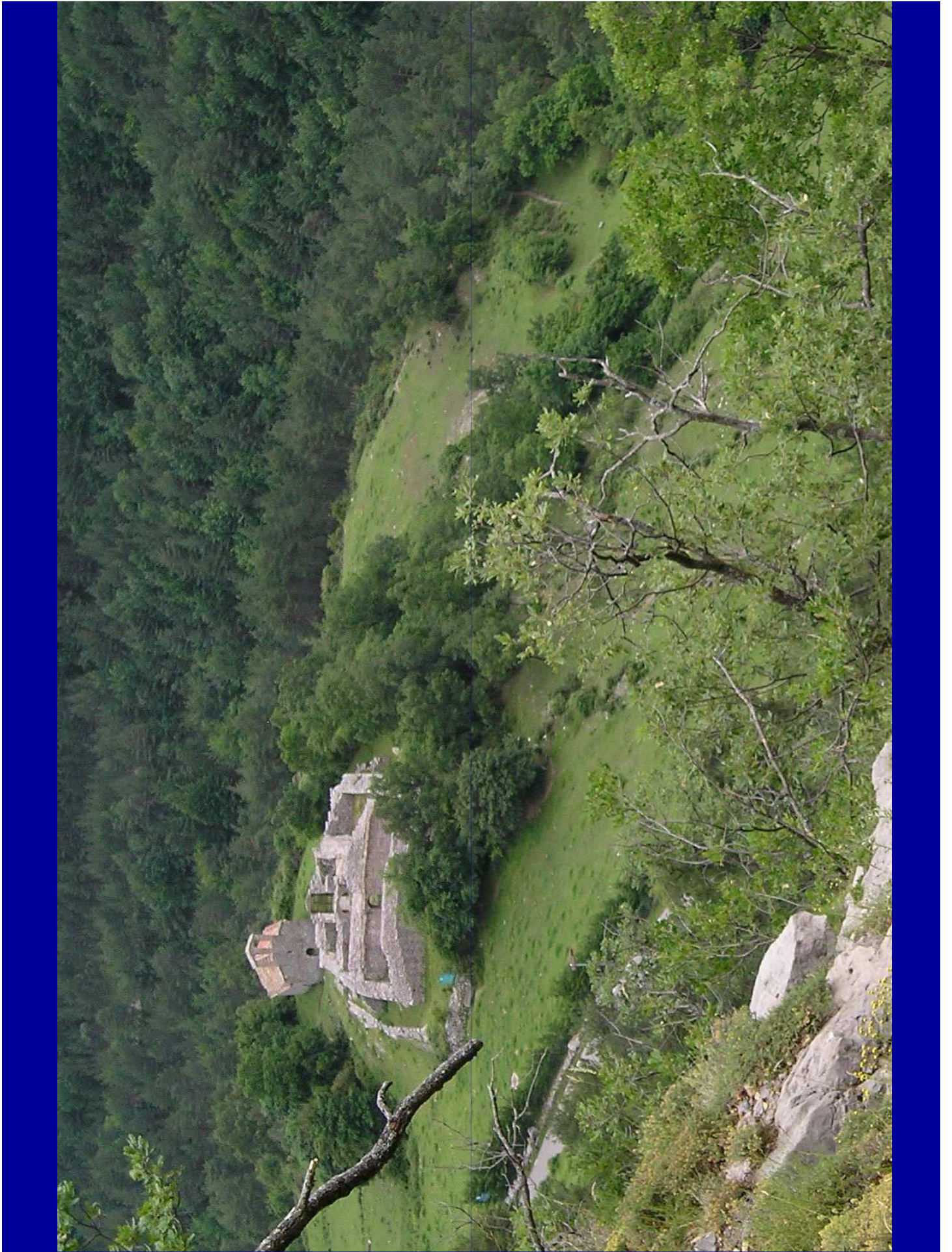
Factor	P	E	N
1. Satisfacción	-	+	--
2. Excitación	+	-	++
3. Nerviosismo	0	--	++
4. Curiosidad	++	0	-
5. Sexo premarital	++	+	0
6. Represión	-	0	0
7. Gazmoñería	+	--	+
8. Experimentación	+	+	0
9. Homosexualidad	+	0	+
10. Censura	-	-	0
11. Promiscuidad	++	++	0
12. Hostilidad	++	0	++
13. Culpa	0	0	++
14. Inhibición	+	0	++

ELS “ DEU MANAMENTS” DE LA SEXUALITAT :

Estimaràs l'altre, per damunt del sexe i del plaer.

- 1- No forçaràs una relació sexual en benefici propi.**
- 2- Dialogaràs i respectaràs molt més, que no pressionaràs.**
- 3- Seràs responsable dels sentiments del altre: Educaràs la teva sensibilitat.**
- 4- Anticonceptius: Informa't primer i després, passa-t'ho bé.**
- 5- El camí de la felicitat, passa per la seguretat.**

- 6- No canviaràs de parella per què sí, ni tampoc per plaer: sigues fidel .**
- 7- Sense penetració (coit) també fruiràs: igual o més.**
- 8- No te'n fiaràs mai d'un anticonceptiu , per prevenir la SIDA.**
- 9- El preservatiu (condó) també fracassa, compra'l i “posa-te'l en fred”.**
- 10- Els enamorats viuen dins la boira, sigues lúcid !**

NIVELLS D'ACTUACIÓ EN EL PROCÉS D'EDUCACIÓ

- **Cognitiu: Comprensió, conceptes i coneixements respecte a factors i conductes de risc.**
- **D'actitut: Creences, intencions i disposició favorable al canvi.**
- **Habilitats coadjuvants. Tècniques de rol. Dramatització.**
- **Conductes i habilitats d'afrontament-assertivitat.**
- **Soport social versus pressió social/ control social.**

Abus sexual: MESURES PREVENTIVES URGENTS

- Ensenyar : CARICIA BONA/CARICIA DOLENTA
- Cal ELUDIR ELS ESTRANYS
- Obrir-se :EXPLICAR-HO A ALGU, SI HA ESTAT O ES CONSIDERAT OBJECTE D'ABUS
- ENSENYAR A RESPECTAR I FER-SE RESPECTAR., I A SAPIGUER LO QUE ES CORRECTE.
- TENIR EN COMPTE QUE CONSENTIMENT I CONEIXEMENT SEXUAL PODEN ESSER INTERACTIUS.
- SAPIGUER DIR “NO” BASIC !!

- **INFORMAR I ESTAR ALERTA DEL PROBLEMA I DE CUALSEVOL SOSPITA**
- **INCULCAR PRIVACITAT COS /PARTS INTIMES**
- **SAPIGUER AMB QUÍ PASSA EL TEMPS**
- **PROGRAMA A ESCOLES, FILMS/VIDEO**
(Sentir que si, sentir que no, dels Serv C.P)
- **EDUCACIO PER LA SEXUALITAT I RELACIONS INTERPERSONALS**
- **CONCIENCIAR-SE QUE VIVIM EN UNA**
“ SOCIETAT DE RISC SEXUAL”

PROGRAMA

18 mesos: Aprenentatge Imatge corporal : coneixer parts cos propi i altri (dibuixos-nines) Valor Pedagògic Contes (Caputxeta vermella, etc)

**3-5 anys: Id com abans, insistir en com i a qui han de dir” no”
Donar respostes adequades sobre sexe.
Identitat / Rol genèric.**

**5-8 anys: Diferenciar carícia bona /carícia dolenta o
“males intencions”
Animar-los a que expliquin experiències que els fassin
“ por” o preocupin
Vigilar-los fora i dins de casa.
Explicar a qui deuen obediència i què és obeir...**

**8-12 anys: Parlar de sexualitat. Rols / esquema corporal /
Orientació Sexual/Complementació.
Securitzar-los: Sentir-se acceptat per la família.**

**13-18 anys: Re-aprenentatge esquema / imatge corporal.
Orientació sexual .
Instrucció per a les relacions interpersonals.
Complementació.
Assertivitat. Els humans som sexualment ambivalents i
polivalents..
Securitzar-los.
Exposar Resposta sexual humana. Mètodes
anticonceptius. MTS.
Discutir directament problema dels abusos,
amb contacte i sense contacte..**

QUESTIONS ...

- Educació... Normes... Valors... qui, com i quan les dona, i qui les fa acomplir en la societat actual?
- Qui orienta vers la conducta i comportaments adequats en situacions normals i s. límit ?
- A on esta el límit entre carícia bona-carícia dolenta ?
- Qui filtra els missatges dels mass media i de la societat del pornoconsum...?
- Com actua o pot actuar la família, pares etc (si esta tan ocupada i preocupada)?

- **Com actua i pot actuar l'escola tan normativitzada actualment, tan pressionada, tan atapeïda d'horaris i obligacions?.**
- **Que fa l'església que avui dia ja no dona tabús, perquè gairebé ningú se l'escolta ? Abans era la repressió, d'ara endavant qui serà: la policia, el jutge, etc ?**
- **Que fa l'Estat: informació coital? I condonal ? i/o post coital!. Un estat preocupadament avortista.**
- **L'evolució i aprenentatges de la sexualitat, es donen i estan dins un procés biogràfic íntimament personal. El nen ho fa quasi tot per imitació (TV, Internet, etc: societat multi-pantalles, animals domèstics, fins mosques. etc i també per que no, dins la pròpia família... senten i veuen i "practiquen" molt més del que ens pensem...**

- **A on esta el límit entre el jocs sexuals infantils i l'abús?
Que aixequi la ma qui no hagi tingut mai cap d'aquestes experiències d'aprenentatge, per “metode assaig error”**
- **Com qui i a on es pot definir amb precisió la maduresa evolutiva i cognitiva dels joves ?**
- **Els aprenentatges socials i també els sexuals, sempre es fan per mètode assaig-error ?**
- **Cuidem de no victimitzar cada vegada més el nen...**
- **La sexualitat humana es i la tenim per comunicar-nos plaer íntimament, a traves de les relacions interpersonals.
No per aprendre a coitar, ni gens menys per reproduir.-nos**

**AMOR I SEXE
SÓN COMPANYS
-NO ENEMICS –
D'UNA AVENTURA....
CURA AMB ELS ACCIDENTS !**

Societat de risc sexual - infanto juvenil